

árkok bontásából azonban őskori, és kelta kerámia-, őrlőkő- és agyagnehezék-töredékek, valamint szinte elhanyagolható mennyiségű császárkori és népvándorlás kori leletek származtak.

A korábbi feltáráshoz hasonlóan itt is felszínre kerültek még a II. világháborús rendszer elemei, melyek feltehetően az Attila-vonal részei voltak.

Az árokrendszerben szórványosan kora vaskori és császárkori kerámia- és őrlőkőtöredékek kerültek elő.

A lelőhely ÉNy-i negyedében nyitott szelvényekben és szondákban összesen 45, a késő bronzkori halomsíros kultúra körébe sorolható stratigráfiai egységet tártunk fel. A Budapest területén eddig csak két nagyobb lelőhelyen fellelhető kultúra településrészletén összesen 29 gödör jellegű beásás, 7 cölöplyuk, 6 árok, 1 kemence és hamusgödre, 1 tűzrakóhely és egy szórvány kőeszköz került elő. A településrészlet az ásatási terület egy részén K-Ny irányban végighúzódó homokdomb ÉNy-i lejtőjén helyezkedett el. Délnyugaton és ÉNy-on egy mára már feltöltődött, vízjárta, mocsaras terület határolja, DK-i kiterjedését meghatároztuk; ÉK-i irányban viszont szemmel láthatóan a mai erdősáv irányába húzódik.

Az objektumok négy egymástól jól elkülönülő csoportban helyezkedtek el. A mocsaras részhez közeli, és a dombtetőn előkerült gödrök, leletgazdagságuk ellenére, viszonylag sekélyek voltak. A domb aljánál elhelyezkedő objektumcsoport gödrei viszont szinte minden esetben meghaladták az 1 m-es mélységet. Gyakran több agyagos záróréteget is áttörve ásták ki őket. A megszokott kerek gödrök mellett négyszögletes gödörformák is kerültek elő ezen a területen. A szürkés agyaggal kitapasztott kör alakú kemence hamusgödre is négyszögletes volt. Három objektum mélysége a 1,5 m-t is elérte. Közülük legalább egy bizonyosan kútként szolgálhatott, alját a feltörő talajvíz miatt nem is tudtuk meghatározni. Épített kútszerkezetet egyik gödörben sem tudtunk regisztrálni.

A domboldalban előkerült csoportban több, ugyancsak meglehetősen nagyméretű és mély gödör került elő. Az 1,7, ill. 2,3 m mélységű gödröket a homokba ásták, aljuk sem agyagos záróréteget, sem a talajvízszintet nem érte el. Két esetben a félig visszatöltött gödrökben tüzelésre utaló nyomokat is regisztráltunk. Mindkét objektum leletekben meglehetősen gazdag volt. A kerámia- és állatcsontanyag mellett kövek, köztük eszközök is kerültek elő.

Az objektumcsoportok közötti üres területeken sem felszíni, sem fölbe mélyített lakóházak nyomait nem sikerült felfedeznünk. Az előkerült cölöplyukak elsősorban az itt előkerült árkokhoz kapcsolódnak.

HORVÁTH M. ATTILA

92. Bugac, Fáklyavezeték I. (KÖH 73241)

(Bács-Kiskun megye) A, Á, I

A Magyar-Horvát gázvezeték építése kapcsán 2010. április 2-án végeztünk megelőző régészeti feltárást a

HT-139 jelű lelőhely nyomvonal által érintett szakaszán. A kutatásra kijelölt terület a Bugac és Alsómonostor között húzódó műút és a vezeték nyomvonalának metszéspontjától 100 m-re ÉÉK-re található, szántóföldi környezetben, a nyomvonal 17+400 km-pontjának környezetében. Tőle D-re húzódik a Szentkút-éri csatorna. A lehumuszolt 82 m²-ből 35 m² volt régészeti objektumokkal fedett.

A gázvezeték ÉÉK-DDNy-i tengelyű szakaszához K-ről csatlakozik az építendő fáklyához vezető 230 m hosszú és 2 m széles vezeték nyomvonala, melynek területét a helyszínre érkezéskor már lehumuszolva találtuk. Ez a vezeték a fáklya 15×15 m-es munkaterületére futott be. A kivitelezési munkák régészeti megfigyelése során egy árok és egy gödör feltja mutatkozott.

A feltárást során egy a tranzitvezeték mindkét oldalán megfigyelhető, nagyobb kettős árok maradványai kerültek elő ott, ahol a tranzitvezeték és a fáklyavezeték nyomvonala találkozik. A 60–90 cm mély és ugyanilyen széles árokból állatcsontok, őrlőkő töredékei, azaz egyértelműen régészeti leletek kerültek elő. Ezek kora bizonytalan maradt. A gázvezeték nyomvonalától K-re ugyancsak bizonytalan, Árpád-kori, ill. avar jellegű kerámia került elő a szántásból. A lelőhely pontos korát csak újabb kutatások tisztázhatják. Az bizonyos, hogy a nyomvonal tüzetes átnézése során K-felé sem a nyomvonalban, sem az épülő fáklya területen újabb régészeti objektumok nyomai nem látszódtak, azaz ezen a területen szórt településszerkezettel számolhatunk. A korábban jelzett gödørszerű elszíneződés a fáklyaponthoz közel nem bizonyult objektumnak.

A leletek az elsődleges feldolgozást követően a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak Nagy Norbert, Takács Gábor, Tarjányi László régésztechnikusok.

PÓPITY DÁNIEL

93. Bugac, Monostori erdő K-i oldala II.

(KÖH 72665)

(Bács-Kiskun megye) B, I

A HT-116 jelű lelőhely Bugac belterületétől DK-re, a Monostori-erdő K-i szegletében, a Galambos-éri csatorna egyik ágát kísérő Zsombor-réttől DNy-ra, közvetlenül a gázvezeték mellett fekvő tanya előtt, egy kisebb É-D irányú homokdombon található.

A lelőhelyet a gázvezeték építéséhez kapcsolódó régészeti megfigyelés során azonosították. A megelőző feltárást 2010. március 2–4. között 150 m hosszan végeztük el a gázvezeték nyomvonalában, melynek során 11 régészeti jelenség jelentkezett a szelvény teljes hosszában szétszórva, 50–120 cm mélységben a sárga homokos altalaj feletti barna, eltemetett humuszrétegben. Két hasonló jellegű, nagyméretű hulladékgödör és egy kisebb, méhkas alakú gödör feltja még a szakfelügyelet során került elő a szelvényüinktől D-re már kiásott árok